

DN Jammerbugt

Formand: Søren Rosenberg,
Perikumvej 18 - 9440 Aabybro
Telefon: 30 24 18 34 - s.rosenberg@bbnpost.dk

Velkommen til DN Jammerbugtens årsmøde.

1. afsnit - Naturdebat med kommunalpolitikkerne.

Og velkommen til alle kommunalpolitikkerne, som har taget imod vores invitation, for at debattere naturpolitik, her før kommunalvalget.

Vi har aldrig før, her i DN Jammerbugt, prøvet at holde et valgmøde med tema om naturpolitik og derfor er det en stor glæde for bestyrelsen, at de respektive partier og politikker har tilkendegivet over for os, at de gerne vil dele ud af deres natursyn og visioner for fremtidens natur i Jammerbugt Kommune.

Det er vores mål i naturfredningsforening, at naturen ikke står nederst på prioriteringslisten, men i langt højere grad står længere oppe som fokus område til at forbedre livskvaliteten for os alle - børn, unge og ældre.

Derfor glæder jeg mig til debatten, som vi skal i gang med lige om lidt.

Og når nu vi gerne vil snakke natursyn og visioner for fremtidens natur, så vil jeg lige bruge et lille minut med at fortælle DN Jammerbugts natursyn:

Vi ser naturen og miljøet som en helhed, som i høj grad er til for sin egen skyld.

Næsten al dansk natur - måske bortset fra noget kyst- og havnatur - er menneskeskabt på et tidspunkt.

Jammerbugt Kommune har mange naturtyper, og meget er af stor skønhed.

Men uanset om mennesket finder naturen smuk eller ej, så er det vor forenings hjertesag, at naturen plejes, værnes og beskyttes.

Mange mener stadig, at man frit kan indrette omgivelserne efter eget hoved, herunder anlægge og bygge, hvor det passer bedst, og så kan naturen være i "vejen" eller en hindring, for f.eks. for landbrugsudvidelser, byggeri eller aktiviteter for forlystelser mm.

Så nogen gange er DN en træls stopklods, men det er vores formål og vores klare natursyn, at hvis vi ikke fastholder beskyttelsen af sårbare naturtyper, så går det kun en vej med biodiversiteten - og det er nedad.

Ingen kan være i tvivl om, at naturen er trængt, mange plante- og dyrearter i Danmark er i fare for at uddø. Sommerfuglens tilbagegang er desværre et faktum og i 1997 blev den sidste Sortplettet Blåfugl i Danmark, set og registreret ved Grønne Strand - her i vores kommune.

Men jeg tror og håber, at vi sammen kan vende udviklingen, så vi kan stoppe tabet af arter og måske gøre det bedre.

Det kan vi, ved hjælp af naturpleje af de fredede områder, styrke indsatsen i Natura 2000 områderne, overholde 10 m. bræmmer ved vandløb mm, tage godt imod vandplanerne, lade lavbundsarealerne i fred, så der kan blive plads til det lille naturområde, som er et naturligt åndehul for haren, agerhønen mm., og naturbeskyttede arealer respekteres og naturplejes, uden at der gives dispensation til det ene eller det andet.

Men det er ikke kun landbruget, som skal gøre en indsats.

Hus ejerne burde tænke sig om, hvis vi ikke gør noget nu, f.eks. anlægger blomsterbede stedet for stenteterrasse og græsplæne over det hele, så får vi et alvorligt problem med skadeforvoldte insekter, og mangel på bier til at bestøve bl.a. rapsen og sennep, frugt og bærbuske mm, bliver en mangelvare. Dvs. tabet af biodiversiteten mislykkedes - og det må ikke ske..

Ja, jeg kunne blive ved, i langt tid med at komme med tiltag for naturen, men det er ikke mig forsamlingen skal høre på, det er nemlig vores politikker, som jo er øverst ansvarlig for at bl.a. naturbeskyttelses loven bliver overholdt.

Hvis ikke indsatsen styrkes nu , bliver der færre fugle, insekter og naturoplevelser i fremtiden.

Efter denne indlednings debat fra formanden i DN Jammerbugt, er der 2 timers debat med fokus på natur og miljø spørgsmål.

2. afsnit Formandsberetning for DN Jammerbugt

Vi er glade og stolte af, at vi er 891 DN medlemmer i Jammerbugt Kommune, desværre en lille nedgang i forhold til sidste år. Men det skyldes ikke, at vi ikke er synlige nok, er jeg sikker på. Vi prøver alt, hvad vi kan, for at blive hørt i medierne, med vores beslutninger og meninger.

Et nyt tiltag har set lyset dette år, og det er DN Jammerbugts Nyhedsbrev, som er nyheder til vores. Nyhedsbrevet udkommer 4 gange årligt.

Naturens Advokat

Gennem arbejdet med de lokale sager fungerer DN som naturens advokat i forhold til den måde, landets natur- og miljølovgivning bliver administreret på. Hvis et naturområde f.eks. trues af en beslutning truffet i kommunen, kan DN's Lokal afdeling indgive en klage og få en højere instans til at vurdere sagen.

Hvert år gennemgår de lokale DN-afdelinger omkring 15.000 lokale sager og rejser ca. 200 klager.

Ca. 50 procent af disse afgøres til fordel for naturen.

I langt de fleste tilfælde er sagerne heldigvis i orden set fra DN's synspunkt. Men i få tilfælde, finder vi det nødvendigt, at klage til højeste instans inden for den lovgivning som DN beskytter, som er Natur- og Miljøklagenævnet.

Vi har i årets løb lavet høringssvar til indvinding af hvidt sand i Tranum Klitplantage, sendt bidrag til VVM-redegørelse for fortsat indvinding af tørv i St. Vildmose, sendt bemærkninger til Helhedsplan 2013 – sendt høringssvar for nyt vindmølleområde ved Kærhuse - nær Alsbjerg Bakker, og høringssvar Hotel Klitrosen.

Og vi har i årets løb indsendt en klage til Natur og Miljøklagenævnet, vedr. en mink udvidelse, hvor nærtliggende naturområder, ikke vil kunne holde til en udvidelse efter vores mening.

Jeg vil ikke komme nærmere ind på disse sager, men gå ind på vores hjemmeside, <http://www.dn.dk/jammerbugt> der kan I finde sagerne.

DN har i årets løb, stoppet indgreb på naturbeskyttede arealer, bl.a. beskyttet diger er forsøgt fjernet ved Torslev, og terrænregulering af mark inde under Lien fredningen, samt affald deponeret i Tingskoven er blot nogle af vores naturovervågningssager..

Jammerbugt Skydebane Center

Ingen tvivl om at årets største indsats fra vores side, var at få stoppet planerne om en skydebane i Sandmosen.

Og lade det være sagt med det samme, det lykkedes. Modstanden mod skydecenteret var for stor til at initiativtagerne turde gå videre med projektet..

Så en sejr for naturen, nu da Sandmosen fortsat vil være en del af et større sammenhængende, uforstyrret naturområde med fuglesang og naturoplevelser.

Ja, vi har ligefrem snakket om hvad vi nu skal snakke om på bestyrelsesmøderne, men det har klaret ved at diskutere natursyn. :-)

Ture og arrangementer

DN Jammerbugt har haft forrygende travlt. Udover at være Naturens Advokat, så arrangerer vi også ture og arrangementer rundt i hele Jammerbugt Kommune, som jo er beriget og omgivet af flot og spændende natur, som kan byde på mange naturoplevelser.

I løbet af året har vi haft 16 arrangementer og ture her i kommunen.

Vi er meget glade for at formidle naturoplevelser, da vi tror at vi også på den måde kan påvirke os mennesker til en bedre forståelse for naturen og dens behov.

Største delen af turene ledes under kyndig og dygtigt vejledning af fortrinsvis Jørgen Jensen og Christian Larsen, bestyrelsesmedlemmer i DN Jammerbugt. Jeg vil ikke komme ind på alle turene i aften, så bliver vi vist ikke færdig forløbelig, men jeg vil dog nævne et fantastisk arrangement.

Og det er Naturens Dag den 8. september, hvor temaet var Vild med naturen. Stor succes og en dejlig dag med prøvesmagning af mad fra naturens spisekammer, fremstilling af insekthoteller, fuglekasser, foderhuse og instruktører fra North Adventure arrangerer træklating. Prøv også orienteringsløb for børn og voksne, med mulighed for at få 12 rigtige i naturtipskuponen.

Husk i øvrigt at alle er velkomne på vores ture, som for det meste er gratis.

Naturpleje

I DN Jammerbugt er vi glade for, at vi udover at være advokat for naturen, også bidrager med aktiv naturpleje som leslåning. Her har vi efterhånden lært den svære kunst at slå med le. Ved Aaby Bjerg, har vi i samarbejde med lods ejeren og NpN, om at holde den meget dominerende ørnebregne i skak, så Hedelyngen, Guldblommer og andre lysåbne naturtyper trives og for det bedre, så biodiversiteten bliver øget. Vi laver også nænsom naturpleje af den sjældne Vår-kobjælde ved Holmsø Hede, i samarbejde med Jammerbugt Kommune.

Affaldsindsamling

Søndag den 21. april var den årlige affaldsindsamlings dag.

DN Jammerbugt er selvfølgelig også med sædvanen tro. Jammerbugt kommune er på 863 kvadratkilometer og har derfor lange vejstrækninger. På bemærkelsesværdig vis havner dåser, cigaretskod, papir og plastic ofte langs disse veje, selvom langt de fleste biler parkerer lige op ad skraldespanden hjemme i carporten.

Vejrmæssigt kunne dagens affaldsindsamling ikke være meget bedre end i år med smukt vejr og kort græs efter en lang frostperiode. Men det gode vejr

havde også lokket folk til andre arrangementer, som f.eks. dagen hvor køernes sættes på græs og slippes fri til forårsdansen i solskinet. Eller det forsinkede havearbejde skulle indhentes, så desværre var der en meget lille tilslutning til denne affaldsindsamling.

Selvom vi ikke var mange i år, så var det ikke noget problem at finde affald og den samlede høst i vejkanterne i Jammerbugt Kommune er derfor:

1333,5 kilo affald og heraf 3345 dåser.

Herfra skal der lyde en stor tak til indsamlerne for dagens indsats samt til Toyota for udlån af bil, som blev flittigt brugt til at distribuere poser og affald og kommunen for gnidningsløst samarbejde med hensyn til at stille affaldscontainere op og i øvrigt stille ekstra poser til rådighed.

Kampagne Fredningstjek

Jammerbugt Kommune byder på mange dejlige, fredede naturområder. Vi har 16 såkaldte landskabsfredninger og det er dem vi har sat fokus på.

DN kan i øvrigt stærkt anbefale et besøg, i de fredede områder, man møder sikkert ikke andre mennesker på sin tur, end fugle, hare og insekter på sin vej, som her har et frirum, omkranset af et forholdsvis intensivt dyrket landbrug.

Alle områderne er kendetegnet med hver deres karakteristiske naturtyper og arter, og du kan opleve de fredede områder og planlægge din tur her:

<http://www.dn.dk/fredning>

Men hvordan er fredningen anno 2013? Trænger området til pleje, er de lysåbne arealer ved at gro til i krat, i modstrid med fredningens intentioner?? Eller er der andre forhold, som gør fredning utilsigtet?

Det har bestyrelsen i DN Jammerbugt sat sig for at undersøge nærmere, ved et såkaldt Fredningstjek.

Det er et stort arbejde, mange hektar naturområder skal gås igennem og kort samt fredningsbetingelserne skal kigges igennem. Men det er jo vores hobby og det arbejde vi brænder for, så det er ikke en sur pligt, nærmere en oplevelse i naturen - også fra os i DN, som jo er vant til at færdes i naturen.

Inden vi gik i gang kontaktede vi Jammerbugt Kommunes Team Vand og Natur, det er nemlig kommunen, som har ansvaret for og tilsynspligten af de private fredede områder.

Og kommunen var med det samme positive overfor ideen, at vi i DN Jammerbugt tjekkede områderne igennem og lavede en konklusion af fredningstjekket, som Kommunen herefter vil få en kopi af.

Hvilke af de fredede områder har DN besøgt og lavet fredningstjek for, indtil videre:

Hinglebjerg, Egebjerg, Lundhøje og Janum Kjøt, Alsbjerg Bakker og Skårhøjene på Hosby Hole så vi mangler stadigvæk en del af kommunens fredede områder, men det vil vi prøve at nå i løbet af 2014.

Hvad er så konklusionen, for de fredede områder, vi har sat under luppen?

Nogle af områderne var/er stærkt tilgroede og andre områder - f.eks.

Hinglebjerg er der udført naturpleje i 2011.

Men i Lundhøje fredningen ved Janum Kjøt, var den gal. Indsigten til oldtidshøjene var groet væk og Sitka-graner var ved at lukke området helt til - her skulle der gøres noget..

Kommunen var enige med os i, at der skulle laves en indsats nu, og alt andet lige er dette en solstråle historie som vi i DN Jammerbugt, er rigtig stolte af, at vi har været en del af.

Man kan sige, at vi har fået et frø til at spire og kommunen har fået det til at gro.

Summa summarum, nu er der nyt liv i Lundhøje..

I samarbejde med velvillige lokale lodsejere har kommunen nu etableret sammenhæng i de to naturområder med et nyt stiforløb med en afmærket trampesti. Lundhøje fredningen rummer nu også en shelterplads, hvor den private lodsejer stiller sit areal til rådighed for offentligheden. Og de misvisende informationstavler fra amternes tid er blevet udskiftet med store, flotte og aktuelle tavler med illustrationer af kunstneren Mette Rehné. Og Bi-kjøten er fundet frem i lyset for offentligheden. Ligesom DN Jammerbugt, Naturstyrelsen og Naturcenter Fosdalen allerede har holdt flere guidede ture i området.

Naturen i Lundhøje får nu lov at blomstre som fredningsforslaget var tiltænkt.

Kampagne Evighedstræ

Baggrunden for kampagnen er at store gamle træer, desværre er en mangelvare i den danske natur. Historisk set, har træer selvfølgelig været end nødvendig del af skovdriften, men i dag har vi råd til, at lade de gamle store kæmper stå! Derfor indgår vi frivillige aftaler med private og offentlige træejere om at passe og pleje store, gamle træer. Aftalen er ikke en formel fredning af træet, men en hensigtserklæring, der forpligter ejeren til at passe på træet så længe, det er muligt.

Gamle træer skal stå for evigt.

Der findes heldigvis stadig nogle store og gamle træer i Danmark, og det kan vi takke ejerne for. De har passet på dem og skånet dem fra motorsaven i flere generationer. Disse træer har stor værdi, både kulturelt og æstetisk - og ikke mindst for de mange insekter, fugle og andre dyr og planter, der er helt afhængige af træerne som bosteder.

Derfor skal vi passe på dem! Mærkning af gamle, helt særlige træer med et lille emblem kan være med til at skabe fokus på, at mange flere store, gamle træer helst skal stå for evigt - også når de er gået ud. Med kampagnen kan viden om, hvordan de værdifulde gamle træer kan beskyttes, plejes og bevares for at leve og stå længst muligt til glæde for os alle.

Lokalt i Jammerbugt Kommune.

Her har vi i DN fundet frem til 4 træer i 2013 - som er blevet erklæret Evighedstræer. Vi er glade for den positive omtale, der har været om kampagnen, som har resulteret i henvendelser fra private, som har et stort gammelt træ i haven. Når træet er vurderet og godkendt af DN, får ejeren overrakt et diplom og et fint Evighedstræ-emblem til træet, der nu får lov at stå for evigt - eller til det ikke kan stå længere.

DN vil fortsat meget gerne have henvendelser fra ejere med store gamle træer, og træet må meget gerne være offentlig tilgængelig, så mange andre også får muligheden for at opleve træet.

Oxholm Skov - gammel Eg på 450 cm. i omkreds

Nørtorup Gård - gammel Blodbøg fra ca. 1880

Birkumgård - imponerende stort og gammel Blodbøg på 600 cm. I omkreds

Isbakkevej - ældre grenet eg med 7 stammer

Tak til bestyrelsen

Nu er jeg ved at være ved vejs ende, med årsberetning, som formand for DN Jammerbugt.

Det har været et spændende år med store sager, som har krævet vores opmærksomhed og tid.

Selvom nogle måske ser DN, som en træls stopklods for al udvikling – ja det får vi tit skyld for, så er jeg sikker på at naturen siger tak for vores indsats, med endnu flere gode naturoplevelser i vente.

Jeg synes, vi er en meget dygtig bestyrelse på 14 yderst aktive og arbejdsivrige DN'er, hvor både suppleanter, og unge som ældre i bestyrelsen tager fat i arbejdet, som naturens stemme.

Men vi vil meget gerne være flere, så prøv lige at tænke over, om arbejdet for naturen i DN's bestyrelse vil være noget for dig.. – Og man må gerne selv sige til, når vi om lidt skal have valg til bestyrelsen. Vi er opdelt i 7 forskellige arbejdsgrupper, f.eks. har vi en plangruppe og en naturgruppe, så hvis man har en interesse for eks. overtrædelse af naturbeskyttelsesloven kan man jo bidrage til emnet med det man ved, i naturgruppen..

Vi mødes ca. hvert 5. uge, her i Brovst Sport og Kulturcenter, som ligger central i kommunen i forhold til vores bopæl de forskellige steder i kommunen. Men vi har ikke kun sagsarbejdet i tankerne, som for det meste ordnes over computeren efter en besigtigelse.

Vi er også glade for at mødes socialt og få naturoplevelser sammen. I år har vi været på en fremdeles spændende naturtur til Øland i en hel uge i sommerhus. Og det er altså ikke Øland her i kommunen, jeg taler om, men den lange smalle ø i Sverige. Her kan man om noget sted finde en artsrigdom ud over det sædvanlige. Fantastisk ø, her kan man virkelig finde Evighedstræer med 1000 årlige gamle ege, med en stor og sund bestand af Egehjorte, som desværre er uddød i DK, pga. den moderne skovdrift.

Hvor skal vi hen i 2014, ja det er ikke besluttet, måske tager vi til f.eks. Livø i Limfjorden eller udenlands, men en fælles naturtur det skal vi det er helt sikkert.

Ligesom jeg kan byde nye i bestyrelsen til en dejlig julefrokost i den kommende måned!

Husk altid at holde Jer orienteret om kommende ture, aktuelle sager mm. på vores hjemmesiden www.dn.dk/jammerbugt

Og tilmeld Jer meget gerne vores nyhedsbrev, via hjemmesiden..

Søren Rosenberg
Formand, DN Jammerbugt